

Àmbits de la Intervenció Psicosocial. Infància, Famílies i Envel·liment

2014/2015

Codi: 42587

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313402 Recerca i Intervenció Psicosocial	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Mercè Pérez Salanova

Correu electrònic: Merce.Perez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Maria Belen Albizu Soriano

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

- Conèixer els conceptes fonamentals que caracteritzen els àmbits d'estudi: Famílies i infància en dificultat social i Envel·liment i qualitat de vida.
- Analitzar els marcs jurídics actuals que riegeixen els àmbits esmentats.
- Identificar les polítiques i programes d'intervenció més adequats en aquells àmbits
- Conèixer les eines de diagnòstic, implantació y avaluació en projectes d'intervenció en aquells àmbits

Competències

- Defensar arguments i justificar una idea amb claredat i precisió, duna manera apropiada al context, valorant les aportacions d'altres persones
- Identificar, relacionar i aplicar conceptes, teories i perspectives en l'abordatge teoricopràctic de la realitat psicosocial
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Seleccionar, dissenyar, adaptar i aplicar instruments de descripció i diagnòstic de fenòmens i problemàtiques psicosocials que contribueixin al desenvolupament i a l'avaluació de plans i programes d'intervenció psicosocial.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
- Treballar en equip i generar sinergies en entorns de treball amb diverses persones que treballen de manera coordinada i col·laborativa

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar casos pràctics dels àmbits estudiats
2. Defensar arguments i justificar una idea amb claredat i precisió, duna manera apropiada al context, valorant les aportacions d'altres persones
3. Descriure diferents marcs teòrics i pràctics dels àmbits de la intervenció psicosocial: Família, infància i tercera edat.
4. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
5. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
6. Treballar en equip i generar sinergies en entorns de treball amb diverses persones que treballen de manera coordinada i col·laborativa

Continguts

- Famílies i infància en dificultat social: Models explicatius de les situacions de dificultat social. Factors de risc i de protecció. Vulnerabilitat i resiliència. Nous models familiars. Maltractaments intrafamiliars.

- Famílies i infància en dificultat social: Marcs jurídics del camp de la infància, la joventut i la família

- Famílies i infància en dificultat social: Plans dirigits a la protecció de la infància i al desenvolupament armònic del sistema familiar

- Envel·liment i qualitat de vida: Construcció cultural de l'envel·liment. Autonomia i dependència. Processos de participació de persones grans.

- Envel·liment i qualitat de vida : Marcs normatius en el camp de l'envejelliment i la dependència

- Envel·liment i qualitat de vida: Programes específics per a persones grans i per persones que desenvolupen activitats de cura. Plans per l'Envel·liment Actiu.

Metodologia

Es realitzaran activitats autònomes, dirigides i supervisades.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i discussions grupals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Seguiment del procés de cerca i anàlisi d'articles científics relacionats amb les àrees de coneixement.	22	0,88	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Cerca i anàlisi del marc teòric i d'intervenció de 2 articles -1 per cada àmbit-	58	2,32	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

Es realitza de forma diferenciada per cada àmbit. En ambdós àmbits requereix treball individual i grupal.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Memòria Àmbit Envel·liment	50%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6
Memòria Àmbit Infància i Famílies	50%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

INFANCIA I FAMILIES

Barudy, J. (1999) Maltrato infantil. Ecología social: prevención y recuperación - Galdoc - Chile

BERTALANFY, L.V. (1976) Teoría General de los Sistemas. Fondo de Cultura Económica.

Bronfenbrenner, U. (1979) La Ecología del Desarrollo Humano: experimentos en entornos humanos y diseñados - Ed. Paidós, Barcelona (1987)

Bronfenbrenner, U. (1999) Growing Chaos in the Lives of Children Youth and Families: How Can We Turn It Around?, en el compendio de ponencias del Congreso Parenthood in America - Madison, Wisconsin

<http://parenthood.library.wisc.edu/Bronfenbrenner/Bronfenbrenner.html#top>

Annamaria Campanini, Francesca Luppi (1988) Servicio social y modelo sistemático. Una nueva perspectiva para la práctica cotidiana - Paidós - Barcelona

Mauricio Coletti, Juan Luis Linares (1997) La intervención sistemática en los servicios sociales ante la familia multiproblemática. La experiencia de Ciutat Vella - Paidós - Barcelona

Cyrulnik, B (2002) Los patitos feos. Gedisa, Barcelona

Falicov Jaes, Celia (1991) Transiciones de la familia. Continuidad y cambio en el ciclo de vida. Amorrortu. Buenos Aires

FLAQUER, LI. (2000). Las políticas familiares en una perspectiva comparada. Barcelona, Fundación "la Caixa"

Garbarino, J. (2001) Por qué las familias abusan de sus hijos - Ed. Granica, Barcelona

García Sánchez, F.A (2001) Modelo Ecológico / Modelo Integral de Intervención en Atención Temprana - XI Reunión Interdisciplinar

sobre Poblaciones de Alto Riesgo de Deficiencias - Factores emocionales del desarrollo temprano y modelos conceptuales en la intervención temprana - Real Patronato sobre Discapacidad. Madrid, 29 y 30 de Noviembre de 2001

http://paidos.rediris.es/genysi/actividades/jornadas/xijorp/xi_Garcia.pdf

García Sánchez, F. A. (2003) El futuro de la atención temprana - II Jornadas de Atención Temprana y Salud Mental de Castilla - La Mancha. Ciudad Real, 28 y 29 de Marzo de 2003 -

<http://www.astait.org/futuro.htm>

G

- Giné, C. (1998) El paper de la família i l'entorn microcultural en els processos d'integració, en Educar nº 22-23 -Publicacions de l'UAB, Barcelona www.bib.uab.es/pub/educar/0211819Xn22-23p119.pdf
- Gracia, E. y Musitu, G. (1993) El maltrato infantil: un análisis ecológico de los factores de riesgo - Ministerio de Asuntos Sociales, Madrid
- Guy Ausloos (1998) Las capacidades de la familia - Herder - Barcelona
- H.V Foester (1996) Las semillas de la cibernética. Gedisa. Barcelona
- HEARN, G. (1979). "General Systems Theory and Social Work" en Francis J. Turner, (edits.) Social Work Treatment: Interlocking Theoretical Approaches, Nueva York. The Free Press.
- Lila, M. Y Gracia, E. (2005) Determinantes de la aceptación-rechazo parental, en Psicothema, vol 17 nº 1 <http://www.uv.es/egracia/enriquegracia/docs/scanner/Lila%20&%20Gracia%20Psicothema%202005.pdf>
- Linares, J.L. (2002): Del abuso y otros desmanes. Paidós. Barcelona
- MINUCHIN, S. (1974). Familias y terapia Familiar. Gedisa. Barcelona.
- MINUCHIN, S. y FISCHMAN, H. (1981). Técnicas de terapia familiar. Barcelona, Paidós.
- Patricia Minuchin, Jorge Colapinto, Salvador Minuchin (2000) Pobreza, institución, familia - Amorrortu - Buenos Aires
- J. Navarro, J. Pereira compiladores (2000) Parejas en situaciones especiales. Ed. Paidós - Col. Terapia Familiar. Barcelona
- Roberto Pereira (2002) Familias reconstituidas: La pérdida como punto de partida. Perspectivas sistémicas - La nueva comunicación - nº 70 -
- Artículo on line
- <http://www.redsistemica.com.ar/reconstituidas.htm>
- Pereira, R. (2007). Resiliencia individual, familiar y social. Interpsiquis
- RIPOL-MILLET, A. (2001). Familias, trabajo social y mediación. Barcelona, Paidós.
- SELVINI, BOSCOLO, CECCHIN, PRATA, (1982) Paradoja y contraparadoja. Buenos Aires, A.C.E.
- SLUZKI, C. (1971). Interacción familiar: aportes fundamentales sobre teoría y técnica. Buenos Aires, Tiempo Contemporáneo, S.A.
- SLUZKI, C.E. (1996). La red social, frontera de la práctica sistémica. Barcelona, Gedisa.
- WALROND-SKINNER, S. (1978). Terapia Familiar. America Norilis
- Walsh, F. (1998): Strengthening family resilience. Guilford Press, N.Y.

Watzlawick, Beavin y Jackson (1981) Teoría de comunicación humana. Editorial Herder. Barcelona

ENVELLIMENT

Abellán, A., y Pujol, R. (2013) "¿Quién cuidará de nosotros cuando seamos octogenarios?", en Blog Envejecimiento en red. Publicado: 02/09/2013

<http://envejecimientoenred.wordpress.com/2013/09/02/quien-cuidara-de-nosotros-cuando-seamos-octogenarios/>, consulta noviembre 2013.

Biggs, S. (2001) "Toward critical narrativity. Stories of aging in contemporary social policy". En Journal of Aging Studies, 15 (2001) 303-316

Del Barrio, E, y Sancho, Mª T. (2012) "Vida cotidiana, valores, actitudes y la experiencia de envejecer", en IMSERSO (2012) Informe 2010. Las personas mayores en España. Datos Estadísticos Estatales y por Comunidades Autónomas, tomo I. Madrid: Instituto de Mayores y Servicios Sociales.

Dean, M. Growing Older in the 21st Century Economic and Social Research Council's (ESRC)

http://www.esrc.ac.uk/_images/Growing_older_21st_century_tcm8-13535.pdf

Equipo de Estudios Cáritas Española (2013) VIII Informe del Observatorio de la Realidad Social. Empobrecimiento y desigualdad social: el aumento de la fractura social en una sociedad vulnerable que empobrece. Publicado en http://www.caritas.es/Publicaciones_Info.aspx?id=449

European Commission. How to promote active ageing in Europe. EU support to local and regional actors. September, 2011.

Freixas, A. "La vida de las mujeres "mayores" a la luz de la investigación gerontológica feminista." Anuario de psicología, vol. 39, nº. 1, 2008, págs. 41-58.

Guberman, N.; Lavoie, J-P.; Blein, L.; Olazabal, I. 2012. Baby Boom Caregivers: Care in the Age of Individualization. The Gerontologist, 52(2): 210-218.

Guisset M.J. Cuidados y apoyo a personas con demencia: nuevo escenario. Guía de Orientación para la práctica profesional Boletín sobre el Envejecimiento Perfiles y Tendencias nº 34- IMSERSO

FUTURAGE A road map for Ageing Research

<http://futurage.group.shef.ac.uk/>

Holstein, M., & Minkler, M. (2003). "Self, society and the 'new gerontology'", The Gerontologist 43(6), pp. 787-796.

Iacub R, (2011) Identidad y Envejecimiento

<http://www.topia.com.ar/articulos/identidad-y-envejecimiento>

Iacub R. (2008) ¿A quién le gustan los viejos?

<http://www.topia.com.ar/articulos/%C2%BF-qui%C3%A9n-le-gustan-los-viejos>

IMSERSO(2005) Cuidados a las Personas Mayores en los Hogares Españoles. El entorno familiar. Madrid: Instituto de Mayores y Servicios Sociales.

IMSERSO (2011) "Tendencias demográficas actuales". En IMSERSO, Libro blanco del envejecimiento Activo. Madrid: Ministerio de Sanidad y Política Social, Secretaría General de Política Social y Consumo, Instituto de Mayores y Servicios Sociales.

Izquierdo, M.J.(2003) "El cuidado de los individuos y de los grupos: quién se cuida. Organización social y género". En Intercambios. Papeles de psicoanálisis, 10, 70-82.

Lavoie, J-P.; Lessard, D.; Barylak, L.; Côté, D. 2003. Quand les services facilitent ou nuisent au pouvoir des aidantes familiales. La Revue canadienne du vieillissement, 22: 381-394.

Losada, A.; Knight, B.G.; Márquez, M. 2003. Barreras cognitivas para el cuidado de personas mayores dependientes. Influenciade las variables socioculturales. Revista Española de Geriátría y Gerontología, 38(2) :116-123.

Pérez Díaz, J.(2004) "Poder tener abuelos, la normalización demográfica española", Geriatrianet.com Revista electrónica de Gerontología y Geriátría, Vol. 6 Núm. 1.

Pérez Orozco, A.(2012) "Crisis multidimensional y sostenibilidad de la vida", Investigaciones Feministas, 2, pp. 29-53

Pérez Salanova, M. (2006) El envejecimiento sin rostro: descuidos y cuidados. En "La continuidad de cuidados en Salud Mental". Ed. AEN (Asociación Española de Neuropsiquiatría).

Pérez Salanova, M. (2008) Acción, participación y prácticas sociales: un estudio psicosocial de mujeres mayores que ocupan posiciones formales de poder. Athenea Digital. Revista de Pensamiento e Investigación Social, 13, 209-224.

Pérez Salanova M.(2009) Reflexionando sobre la autonomía y la longevidad" En Autonomía y dependencia en la vejez. Cuadernos de la Fundació Victor Grifols i Lucas 16. Barcelona: Ed. Fundació Victor Grifols i Lucas. Barcelona.

Pinazo, S. y Sánchez Martínez, M. (coords.) (2005)Gerontología: actualización, innovación ypropuestas. Pearson Educación.

Plouffe, L.A. y Kalache , A. Making communities age friendly: state and municipal initiatives in Canada and other countries Gac Sanit. 2011;25(S):131-137

Prieto, D. Etxeberria, I. Galdona, N, Urdaneta, E. Yanguas, J. (2009) Las dimensiones subjetivas del envejecimiento. Madrid: Instituto de Mayores y Servicios Sociales.

Rodríguez Cabrero, G. (2011) "Economía del envejecimiento", en IMSERSO Libro blanco del envejecimiento activo. Madrid: Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad, Instituto de Mayores y Servicios Sociales.

Rodríguez, Pilar (2010) La atención integral centrada en la persona. Principios y criterios que fundamentan un modelo de intervención en discapacidad, envejecimiento y dependencia, Informe publicado "Informes portal mayores", nº 106.

<http://www.fundacionpilares.org/docs/pilar-atencion-01.pdf>

Rodríguez Rodríguez, P. (Comp.) (2010) Mujeres. Las oportunitades de la edad. IMSERSO.

Wiles y Jayasinha (2013) "Care for place: The contributions older people make to their communities". En Journal of Aging Studies 27, pp. 93-101